

### Список використаних джерел

1. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> (дата звернення 31.05.2022).
2. Лавренова О. І. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 115-119.
3. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF> (дата звернення 31.05.2022).
4. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> (дата звернення 31.05.2022).
5. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09.12.2011 р. № 4107-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17> (дата звернення 31.05.2022).
6. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19> (дата звернення 31.05.2022).

*Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного та фінансового права Негара Р. В.*

***Шадріна Дарія Андріївна***

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

### **ОКРЕМІ ПИТАННЯ РАТИФІКАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ: ПРОЦЕДУРНИЙ АСПЕКТ**

З отриманням незалежності України актуалізується проблема гармонізації адміністративного законодавства України з правовими системами провідних міжнародних інституцій. А з 2014 р. пріоритетним для України став європейський простір. Зазначений процес цілком природно опосередковувався створенням спеціальних органів, установ та прийняттям низки спеціальних нормативних актів. Це дає підстави констатувати, що у системі права України, у тому

числі і адміністративного, формується новий структурний підрозділ міжгалузевої інституції імплементації норм міжнародного права. Пріоритетним є той факт, що Конституцією України передбачено, що «міжнародні договори, належним чином ратифіковані Україною, є невід'ємною частиною внутрішнього законодавства України і застосовуються у порядку, передбаченому національним законодавством» [1]. Відповідне положення про міжнародні договори в Конституції України закріплені у ст. 9, де зазначено, що чинні міжнародні договори, обов'язковість яких затверджується Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [1]. Прийняття таких законів в Україні означало створення новітнього підходу до прийняття міжнародних актів та уніфікації національного законодавства. Проблема в тому, що з моменту прийняття цих законів пройшло багато часу, а процедура і практика застосування міжнародного права в Україні досі не розроблені та не виражені в практичній діяльності. Загалом сам процес визнання міжнародних норм варто розглядати у процедурному поряку. Однак, серед нормативного визначення процес ратифікації можна зазначити Закону «Про адміністративну процедуру», який не дивлячись на майже завершену процедуру прийняття, є значно вужчим ніж питання міжнародної імплементації.

У змісті ч. 2 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори» зазначено, що Україна визнає пріоритет міжнародного права, а саме, вказано таке: «затверджені Верховною Радою України фактично є ієрархічно вищими за інші нормативно-правові акти України. Дані договори мають конституційний статус згідно з ч. 2 ст. 8 Конституції України, які мають найвищу юридичну силу» [2]. Крім того, «якщо нормативно-правовим актом, прийнятим після затвердження міжнародного договору Верховною Радою України, встановлені правила, відмінні від тих, що встановлені міжнародним договором, застосовуються правила, встановлені цим договором. З моменту затвердження Верховною Радою України чинності міжнародного договору норми національних правових актів (крім конституційних), які суперечать нормам цього договору, не можуть застосовуватися» [4].

Віденські конвенції 1969 та 1986 рр. не визначають, які договори підлягають ратифікації. Вони лише встановлюють, що договір підлягає ратифікації, якщо про це домовилися держави або їхні представники підписали договір за умови ратифікації. У той же час, законо-

давчі акти країн передбачають, які договори підлягають обов'язковій ратифікації.

Процедура офіційного признання нормативних актів також може виражатися у приєднанні. Приєднання використовується у тому випадку, коли держава або міжнародна організація, які не брали участь у переговорах щодо укладання договору, вирішили стати його учасниками. Приєднання здійснюється щодо договорів, що набрали чинності. Приєднання здійснюється також у тому випадку, коли держава, хоч і брала участь у переговорах щодо укладання договору та підписала його, проте не висловила згоди на його обов'язковість до набуття чинності договору. Важливо пам'ятати, що згода на обов'язковість договору може бути виражена державами та міжнародними організаціями шляхом обміну документами (нотами чи листами), що утворюють договір. У той же час, порядок ратифікації міжнародних договорів України, у тому числі і адміністративних, регулюється ст. 9 Закону України «Про міжнародні договори». Передбачається, що ратифікація міжнародного договору України відбувається шляхом прийняття ратифікаційних законів, невід'ємною частиною яких є тексти міжнародних договорів [3, с. 158]. Крім того, ст. 9 Закону містить перелік договорів міжнародного характеру, які підлягають ратифікації. Зокрема, це такі угоди, як: політичні (дружба, взаємодопомога та співробітництво, нейтралітет), територіальна угода та така угода, яка може стосуватися державного кордону, розмежування виключних (морських) економічних зон та континентального шельфу України; договір, що захищає права, свободи та обов'язки людини і громадянина; генеральна господарська угода; договір про участь України в міжурядовому союзі та інших міжурядових об'єднаннях (організаціях); договір про військову допомогу та направлення підрозділу Збройних Сил України до інших держав; інший міжнародний договір, ратифікація якого передбачена міжнародними договорами або законами України. Варто зауважити, що більшість міжнародних договорів передбачають умови набуття ними чинності для договірних сторін, можливість прийняти та погодити лише окремі умови договорів тощо. На національному рівні також існує можливість внесення декларації чи прийняття міжнародного договору за умови його формулювання у ст. 10 Закону України «Про міжнародні договори».

Незважаючи на правовий статус міжнародних договорів, закріплений у Конституції України, законах та міжнародних актах, проблема

визначення їх місця в системі джерел українського права, а також імплементації норм міжнародного права у національне право набуває все більшої актуальності. Такий стан пов'язаний у першу чергу з активними процесами євроінтеграції, а також з активною зовнішньою політикою України. Тому, можна з упевненістю стверджувати, що роль і значення міжнародних договорів України в системі національного права ще не визначені чітко та у повній мірі. Конституція України не передбачає верховенства норм міжнародних договорів над нормами національного права, а деякі норми міжнародних договорів визнаються частиною національного законодавства. Пріоритет, встановлений ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» та нормам іншого законодавства України, наданий нормами міжнародних договорів над нормами національного права України, не може вважатися однозначно застосовним до всього українського законодавства. Тому стандарт, який нині зазначений у частині другій ст 19 вказаного закону, доцільніше було б розглядати в самій Конституції України, а не на рівні закону.

### **Список використаних джерел**

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2022).
2. Про міжнародні договори: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 20.05.2022).
3. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ: Ваїте, 2015. 392 с.
4. Співвідношення міжнародного й українського права. URL: <http://www.solor.gov.ua/info/19/5211> (дата звернення: 20.05.2022).

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент Корнута Л. М.*